

یافته‌های پژوهش

نقش مجلات رشد دانش‌آموز، رشد نوجوان و رشد جوان در عادت به مطالعه در بین دانش‌آموزان

بررسی نقش مجلات رشد (رشد دانش‌آموز، رشد نوجوان و جوان) در عادت به مطالعه در بین دانش‌آموزان نشان داد:

۱. مطالعه مجله‌های رشد، مهارت‌های عمومی مطالعه شامل: توانایی خواندن، مهارت یادداشت‌برداری و قدرت حافظه دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد و نقش مهمی در موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان بازی می‌کند. همچنین مطالعه این مجله‌ها مهارت‌های عمومی مطالعه در دختران را بیشتر از پسران افزایش می‌دهد. مضافاً آن که مطالعه مجله‌های رشد، مهارت‌های عمومی مطالعه در بین دانش‌آموزان دختر و پسر دوره دوم ابتدایی را بیشتر از دانش‌آموزان دوره اول متوسطه، و مهارت‌های دانش‌آموزان دختر و پسر دوره اول متوسطه را بیشتر از دانش‌آموزان دختر و پسر دوره دوم متوسطه افزایش می‌دهد.

۲. مطالعه مجله‌های رشد، مهارت‌های مطالعه درسی شامل برنامه‌ریزی و زمانبندی مطالعه و آماده شدن برای امتحان را در بین دانش‌آموزان افزایش می‌دهد. همچنین مطالعه مجله‌های رشد، مهارت‌های مطالعه درسی را در بین دانش‌آموزان دختر بیشتر از دانش‌آموزان پسر افزایش داده است. به علاوه مطالعه این مجله‌ها مهارت‌های مطالعه درسی دانش‌آموزان دختر و پسر دوره دوم ابتدایی را بیشتر از دانش‌آموزان دوره اول متوسطه، و مهارت‌های دانش‌آموزان دختر و پسر دوره اول متوسطه را بیشتر از دانش‌آموزان دختر و پسر دوره دوم افزایش می‌دهد.

۳. مطالعه مجله‌های رشد، انگیزه، رغبت و علاقه به مطالعه را در دانش‌آموزان افزایش می‌دهد. علاقه و انگیزه دانش‌آموز، عامل اساسی در رهبری سودمندانه فرایند یادگیری است. در هر نوع آموختن باید نوعی رغبت برانگیختگی وجود داشته باشد. همچنین نتایج نشان داد مطالعه مجله‌های رشد علاقه به مطالعه را در دانش‌آموزان دختر بیشتر از دانش‌آموزان پسر افزایش داده است. به علاوه مطالعه این مجله‌ها در بین دانش‌آموزان دختر و پسر دوره دوم ابتدایی تأثیر بیشتری بر علاقه آن‌ها به مطالعه در مقایسه با دانش‌آموزان دختر و پسر دوره اول و دوم متوسطه داشته است که علت این تفاوت می‌تواند تحولات بلوغ و دوران نوجوانی باشد.

۴. مطالعه مجله‌های رشد عادت به مطالعه را در دانش‌آموزان دختر بیشتر از دانش‌آموزان پسر افزایش داده است. همچنین مطالعه مجله‌های رشد عادت به مطالعه دانش‌آموزان دختر و پسر دوره ابتدایی را بیشتر از دوره متوسطه، و دانش‌آموزان دختر و پسر دوره اول متوسطه را بیشتر از دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه افزایش داده است. در زمینه علت تفاوت تأثیر مطالعه مجله‌های رشد بر عادت به مطالعه دانش‌آموزان دختر و پسر دوره‌های مختلف

تحصیلی می‌توان اذعان داشت که علاقه به مطالعه در بین دانش‌آموزان دختر بیشتر است زیرا فضای گذران اوقات فراغت برای دختران کمتر است. یعنی دختران بیشتر با مطالعه اوقات فراغت خود را پر می‌کنند و وقت بیشتری از اوقات فراغت خود را به مطالعه در مقایسه با پسران اختصاص می‌دهند به عبارت دیگر زمینه‌های گذران اوقات فراغت برای پسران در جامعه بیشتر است. احتمالاً پسران فعال‌تر از دختران هستند چون مطالعه به راحتی می‌تواند در محیط خانه انجام شود و نیاز به فضای خاصی ندارد. همچنین علت بالاتر بودن عادت به مطالعه در بین دانش‌آموزان دوره ابتدایی در مقایسه با دانش‌آموزان دوره متوسطه شاید به این دلیل باشد که در نظام آموزش رسمی و عمومی دوره ابتدایی به لحاظ شکل‌گیری سواد پایه در دانش‌آموزان نقش اساسی دارد. اما دانش‌آموزان دوره متوسطه دوره بلوغ را تجربه می‌کنند و تنها با دانش از وقایع این دوران است که می‌توانند به خوبی از تغییرات روحی و جسمی خود استقبال کنند و از آن به عنوان یک فرصت در جهت رشد بهره‌گیرند.

۵. مطالعه مجله‌های رشد دانش‌آموزی باعث افزایش عادت به مطالعه در بین دانش‌آموزان می‌شود. رویکرد و جهت‌گیری مجلات رشد، آموزشی است. بنابراین احتمالاً این مجلات در افزایش مهارت‌های عمومی و خاص درسی در دانش‌آموزان موفق است. مطالعه غیردرسی و به طور خاص مجله‌های رشد به عنوان یکی از منابع اطلاعاتی که در زمینه‌های گوناگون و برای سطوح مختلف تحصیلی دانش‌آموزان به طور پیوسته تهیه می‌گردد، می‌تواند در بهبود جریان یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر باشد.

۶. بین رشته تحصیلی والدین دانش‌آموزان و میزان عادت به مطالعه در بین آن‌ها رابطه مثبت وجود دارد. یعنی با افزایش مدرک تحصیلی والدین، میزان مطالعه در بین دانش‌آموزان بیشتر می‌شود. اما بین شغل والدین و عادت به مطالعه در بین دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود ندارد.

۷. دانش‌آموزان دختر و پسر دوره‌های دوم ابتدایی، اول متوسطه و دوم متوسطه:

- کتاب و کتاب علمی را به عنوان یک منبع اطلاعاتی غیردرسی ترجیح می‌دهند و با خود به کلاس می‌آورند.
- بین یک تا دو بار در هفته کتاب می‌خوانند.
- کمتر از ۱۰ ساعت در هفته به مطالعه مطالب غیر درسی می‌پردازند.
- به طور متوسط چهار جلد کتاب در طول سال تحصیلی مطالعه می‌کنند.
- یک تا چهار جلد مجله رشد را در شش ماه گذشته خوانده‌اند.
- بین یک تا دو ساعت در هفته مجله رشد را مطالعه می‌کنند.
- مطالب مجله‌های رشد به افزایش اطلاعات عمومی، افزایش مهارت‌های خواندن، ایجاد تفریح و سرگرمی و تقویت مهارت‌های اجتماعی آنان کمک کرده است.
- بالاترین میزان علاقه را به خواندن مطالب علمی و سرگرمی در مجله‌های رشد دارند.

۸. مطالب مورد پسند دانش‌آموزان در مجله‌های رشد:

- دانش‌آموزان دختر دوره دوم ابتدایی: طنز و لطیفه، جدول و سرگرمی، کاردستی و علمی
- دانش‌آموزان دختر دوره اول و دوم متوسطه: طنز و لطیفه، جدول و سرگرمی، آشپزی و کاردستی
- دانش‌آموزان پسر دوره دوم ابتدایی: ورزش، جدول و سرگرمی، طنز و لطیفه و علمی
- دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه: طنز و لطیفه، علمی، جدول و سرگرمی و ورزش
- دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه: ورزش، علمی، طنز و لطیفه

۹. در مجلات رشد جای مطالبی چون: بازی‌های خوب ایرانی، شیوه‌های کنترل استرس، شیوه‌های مقابله با مشکلات اجتماعی، مطالب فرهنگی، مهارت‌های زندگی، معرفی کتاب، فیلم و معرفی رشته‌ها خالی است.

۱۰. برای دختران و پسران مطالب مجزایی ارائه شود.

۱۱. مطالبی چون کاردستی و علت نام‌گذاری خیابان‌ها برای دانش‌آموزان دوره ابتدایی ارائه گردد.

بر اساس نتایج به دست آمده پیشنهاد می‌شود:

- مطالب کاربردی و مهارتی بیشتری در زمینه راهبردهای یادگیری و مطالعه در مجله‌های رشد برای دانش‌آموزان دوره‌های تحصیلی مختلف با توجه به نیازها و تفاوت‌های فردی آن‌ها منتشر شود.
- برای نهادینه کردن مطالعه غیر درسی در بین نوجوانان، مجله‌های رشد مطالب متنوع و جذاب‌تری با توجه به علاقه و متناسب با سن آنان در اختیارشان قرار دهد.
- محتوای مجله‌های رشد انطباق بیشتری با نیازهای مرتبط با شرایط سنی، رشدی و تحول دوره بلوغ و علایق دانش‌آموزان دوره اول و دوم متوسطه پیدا کند.
- در خانواده، مدرسه و اجتماع زمینه مناسب فراهم شود تا امکان دسترسی آسان به منابع مناسب مطالعاتی غیردرسی خصوصاً مجله‌های رشد برای دانش‌آموزان فراهم شود.
- دانش‌آموزان به استفاده از محتوای مجله‌های رشد در انجام فعالیت‌ها و پروژه‌های کلاسی خود توسط معلمان و والدین ترغیب شوند.
- در برنامه هفتگی مدارس مانند زنگ انشا، زمانی برای خواندن مجله‌های رشد در نظر گرفته شود. همچنین از مطالب و محتوای مجله‌های رشد مسابقه برگزار شود و به دانش‌آموزان منتخب جوایزی اهدا گردد.
- مطالب و محتوای مجله‌های رشد در جلسات گروه‌های آموزشی و شورای معلمان به بررسی گذاشته شده و پیشنهادات کاربردی برای ارتقای کیفیت آن‌ها ارائه گردد.
- آگاهی و اطلاعات دانش‌آموزان دوره اول و دوم متوسطه نسبت به اهمیت و نقش مجله‌های رشد در برنامه‌ریزی درسی و غیر درسی و موفقیت تحصیلی آن‌ها، از طریق رادیو، تلویزیون، نشریه‌های دیگر، شبکه‌های اجتماعی، وبلاگ‌ها، بروشور، پوستر و معرفی و تبلیغ شود.